

Pamatnostādnes skolu un augstskolu aizsardzībai no militāra lietojuma bruņota konflikta laikā

Bruņotā konfliktā iesaistītās puses tiek aicinātas neizmantojot skolas un universitātes savu militāro centienu atbalstam. Lai gan ir vispāratzīts, ka zināms lietojums nepārkāptu bruņota konflikta likumu, visām pusēm vajadzētu censties izvairīties no studentu drošības un izglītības apdraudēšanas un izmantot šīs pamatnostādnes, lai rīkotos saskaņā ar atbildīgu praksi.

1. pamatnostādne Bruņotā konfliktā iesaistītie karojošie formējumi nedrīkst izmantot darbojošās skolas un augstskolas militāro centienu atbalstam.

(a) Šis princips attiecas arī uz skolām un augstskolām, kas ir īslaicīgi slēgtas, ārpus parastā mācību laika, nedēļas nogalēs un svētkos, kā arī atvaļinājumu periodā.

(b) Bruņotā konflikta puses nedrīkst pielietot spēku vai piedāvāt stimulus izglītības iestāžu administratoriem, lai tie evakuētu skolas un augstskolas, kuras tad varēs izmantot militāro darbību atbalstam.

2. pamatnostādne Bruņotā konfliktā iesaistītie karojošie formējumi nedrīkst izmantot skolas un augstskolas, kas ir pamestas vai evakuētas bruņotā konflikta briesmu dēļ, savu militāro darbību atbalstam, izņemot ārkārtējos apstākļos, kad viņiem nav citas alternatīvas, un tikai tik ilgi, kamēr viņiem nav iespējas izvēlēties starp šādu skolu un augstskolu lietojumu un citām metodēm līdzīgu militāru priekšrocību gūšanai. Ieteicams izvēlēties citas ēkas nevis skolu un augstskolu ēkas, pat ja tās neatrodas tik izdevīgā vietā, izņemot, ja šādas ēkas ir īpaši aizsargātas saskaņā ar starptautiskām humanitārajām tiesībām (piem., slimnīcas), paturot prātā, ka bruņotā konflikta pusēm vienmēr jācenšas veikt visi iespējamie piesardzības pasākumi, lai aizsargātu civilos objektus no uzbrukuma.

(a) Tādēļ pamestas vai evakuētas skolas un augstskolas vajadzētu izmantot pēc iespējas īsāku laiku.

(b) Bruņotā konfliktā iesaistīto karojošo formējumu militāro mērķu vārdā ieņemtām pamestām vai evakuētām skolām un augstskolām jābūt pieejamām, lai izglītības iestādes varētu atjaunot to darbību pēc iespējas ātrāk, kad karojošie formējumi tās pametuši, ja vien tas neapdraud studentu un personāla drošību.

(c) Visas militarizācijas vai nocietinājumu pēdas pēc karojošo formējumu aiziešanas nepieciešams pilnībā likvidēt, un nepieciešams pēc iespējas ātrāk salabot visus iestādes infrastruktūrai nodarītos postījumus. It īpaši no ēkām nepieciešams izvest visus ieročus, munīciju un nesprāgušos lādījumus vai karadarbības paliekas.

3. pamatnostādne Skolas un augstskolas nekādā gadījumā nedrīkst izpostīt, lai atņemtu bruņotā konflikta pretējām pusēm iespēju izmantot tās nākotnē. Skolas un augstskolas (neatkarīgi no tā, vai tās ir slēgtas uz vienu dienu vai uz brīvlaiku, evakuētas vai pamestas) ir parasti civilie objekti.

4. pamatnostādne Lai gan, ja bruņotā konfliktā iesaistītie karojošie formējumi izmanto skolu vai augstskolu savu militāro mērķu veicināšanai, atkarībā no apstākļiem tās līdz ar to kļūst par militāru mērķi, kuram var uzbrukt, bruņotā konflikta pusēm pirms uzbrukuma tām vajadzētu apsvērt visas iespējamās alternatīvas, tostarp, ja vien apstākļi to ļauj, brīdināt ienaidnieku iepriekš par gaidāmo uzbrukumu, ja tas nepārtrauks lietot objektu.

(a) Pirms uzbrukuma skolai, kas kļuvusi par militāro mērķi, bruņotā konflikta pusēm jāapdomā fakts, ka bērniem ir tiesības uz īpašu cieņu un aizsardzību. Turklāt svarīgi arī apsvērt negatīvo ietekmi uz kopienai pieejamo izglītību ilgtermiņā, kuru apdraud postījumi skolā vai tās sagraušana.

(b) Ja vienas konfliktā iesaistītās puses karojošie formējumi savu militāro mērķu virzīšanai izmanto skolu vai augstskolu, tas nevar kalpot par attaisnojumu pretējai pusei, kas to ieņem, turpināt izmantot to savu militāro mērķu virzīšanai. Visi militarizācijas un nocietināšanās pierādījumi un pazīmes jālikvidē pēc iespējas ātrāk, un objekts jānodod civilās pārvaldes iestādēm izglītības nodrošināšanas funkcijas atjaunošanai.

5. pamatnostādne Bruņotā konfliktā iesaistītos karojošos formējumus nedrīkst nodarbināt skolu un universitāšu apsardzē, izņemot, ja pamata drošības nodrošināšanai nav citu alternatīvu. Ja iespējams, skolu un augstskolu drošības uzturēšanai nepieciešams izmantot attiecīgi apmācītu civilo personālu. Ja nepieciešams, jāapsver arī iespēja evakuēt bērnus, studentus un darbiniekus uz drošāku vietu.

(a) Ja karojošie formējumi ir iesaistīti skolu un augstskolu drošības pasākumu veikšanā, pēc iespējas jāizvairās no to fiziskas klātbūtnes skolu vai augstskolu teritorijās vai ēkās, lai neapdraudētu iestādes civilo statusu un netraucētu mācību videi.

6. pamatnostādne Visām bruņotā konflikta pusēm pēc iespējas jācenšas iekļaut šīs pamatnostādnes, piemēram, savā doktrīnā, militārajās rokasgrāmatās, noteikumos par spēka pielietošanu, operatīvās pavēlēs un citos informācijas izplatīšanas veidos, lai sekmētu atbilstošu praksi visā komandķēdē. Bruņotā konflikta pusēm jānosaka vispiemērotākā metode, lai to paveiktu.